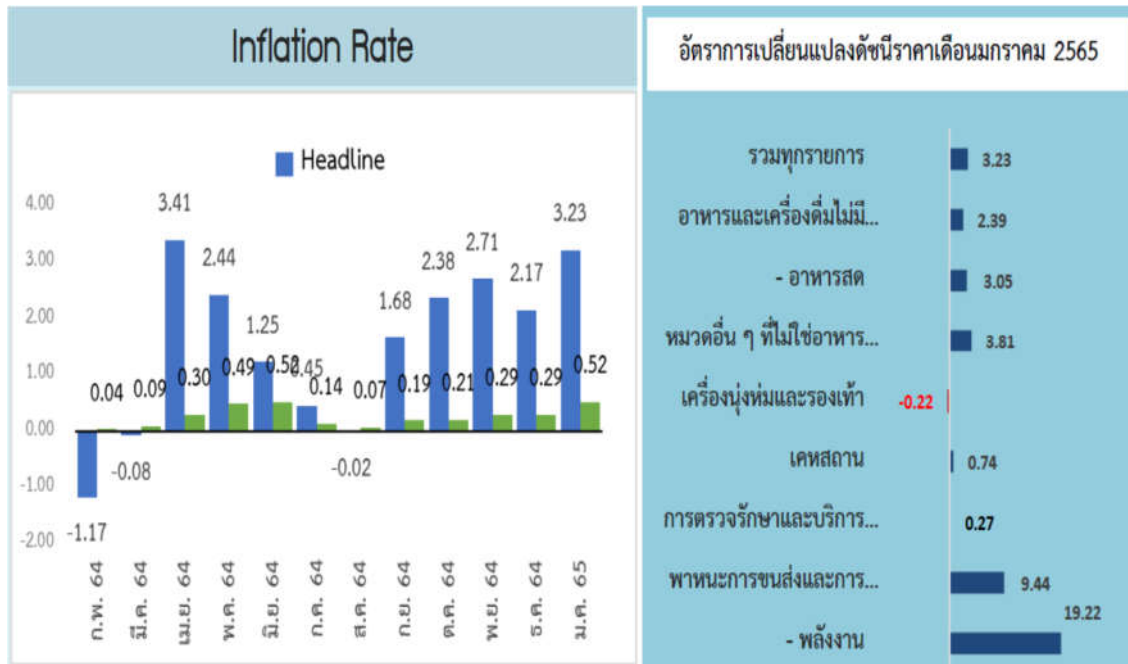

ภาวะเงินเฟ้อ : กับดักเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมไทย ?

อภิญญาต์ อำนวยกาญจนสิน
กองวิจัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

การเกิดภาวะเงินเฟ้อหรือการทยอยเพิ่มขึ้นของราคาสินค้า ตั้งแต่ช่วงครึ่งหลังของปี 2564 ต่อเนื่องมาถึงปี 2565 ในหลายกลุ่ม โดยเฉพาะในกลุ่มอาหารและกลุ่มพาหนะ การขนส่ง และการสื่อสาร ทำให้ประเด็นเรื่องภาวะเงินเฟ้อและค่าครองชีพที่สูงขึ้นกลายเป็นประเด็นเศรษฐกิจที่ได้รับความสนใจในปี 2565 ราคาสินค้าที่เพิ่มขึ้นในหลากหลายหมวดหมู่ดังกล่าว ทำให้เกิดความกังวลว่าอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อเนื่องไปถึงผู้บริโภคและกลายเป็นกับดักการฟื้นตัวของเศรษฐกิจและภาคอุตสาหกรรมของไทย โดยหากราคาสินค้าปรับตัวเพิ่มสูงขึ้นจะส่งผลกระทบโดยตรงต่อการบริโภคของประชาชน และการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศในที่สุด ในมุมของผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรม เงินเฟ้อจะทำให้ต้นทุนวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสูงขึ้น โดยผลกระทบต่อผู้ประกอบการในแต่ละอุตสาหกรรมจะแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ อาทิ ความสามารถในการปรับตัวเพื่อลดต้นทุนของผู้ประกอบการ ไม่ว่าจะเป็นการปรับเปลี่ยนการผลิตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การลดขั้นตอนการผลิต หรือการปรับใช้วัตถุดิบที่มีราคาถูกลง รวมถึงสัดส่วนของต้นทุนวัตถุดิบต่อต้นทุนรวมในแต่ละอุตสาหกรรม และหากผู้ประกอบการไม่สามารถแบกรับภาระต้นทุนที่สูงขึ้นนี้ได้ ก็จะผลักภาระไปยังราคาสินค้าที่ขายให้กับผู้บริโภค ส่งผลต่อเงินเฟ้อและยอดขาย ซึ่งจะรวมไปถึงกรณีของสินค้าส่งออกของประเทศ ที่จะสูญเสียความสามารถในการแข่งขันด้านราคาให้กับสินค้าของประเทศอื่น อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการส่วนใหญ่อาจไม่สามารถปรับราคาได้ภายใต้ภาระต้นทุนที่สูงขึ้น ซึ่งจะทำให้มีรายรับสุทธิลดลงเช่นกัน ในที่สุดผู้ประกอบการบางรายอาจตัดสินใจชะลอการผลิต และลดการจ้างงานลง ส่งผลต่อเนื่องไปยังรายได้ของประชาชนและการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศได้เช่นกัน ทั้งนี้ การพิจารณาระดับราคาสินค้า จะวิเคราะห์ผ่านเครื่องชี้เศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับระดับราคาสินค้าซึ่งมีหลายตัว หนึ่งในนั้นได้แก่ อัตราเงินเฟ้อ

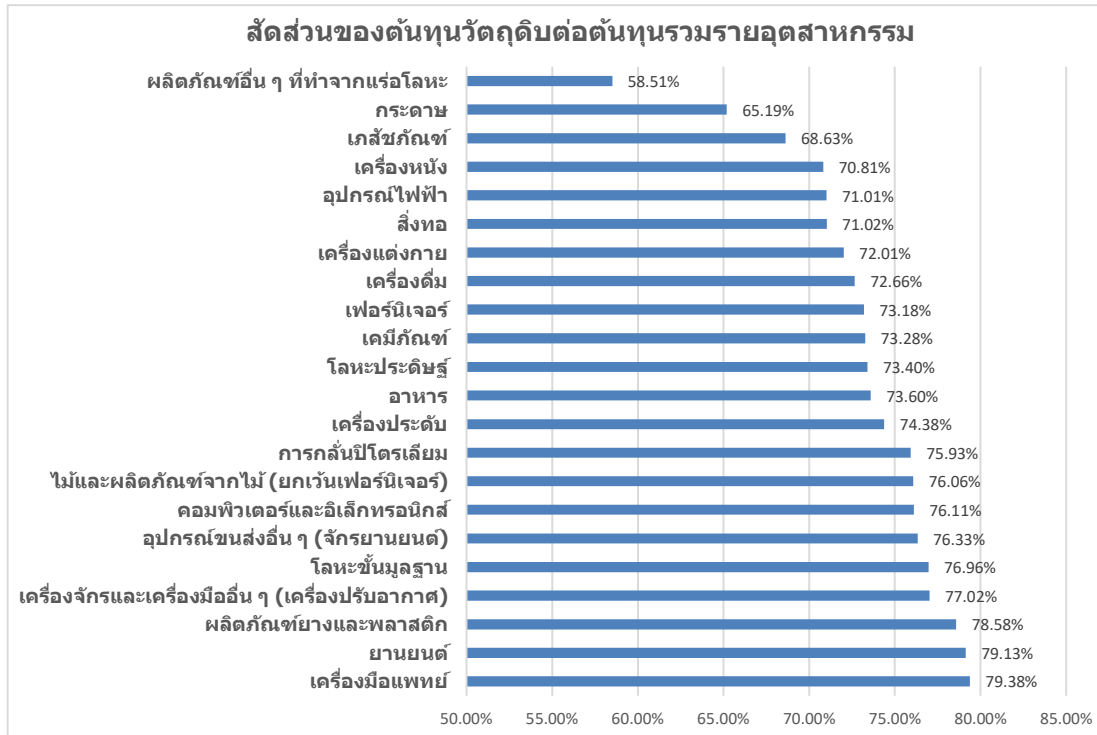
อัตราเงินเฟ้อ (Inflation Rate) เป็นการวัดการเปลี่ยนแปลงของดัชนีราคาผู้บริโภค (Consumer Price Index) ในปัจจุบัน เปรียบเทียบดัชนีราคาผู้บริโภคในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ซึ่งจะสะท้อนการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าโดยรวมในตะกร้าสินค้า อัตราเงินเฟ้อในแต่ละเดือนจะเปลี่ยนแปลงไปตามการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าและบริการในตะกร้าสินค้า โดยจะเปลี่ยนแปลงมากหากราคาสินค้าที่มีน้ำหนักมากในตะกร้าสินค้านั้นมีราคาเปลี่ยนแปลงไปมาก และหากระดับราคาของสินค้าหรือการบริการในช่วงระยะเวลาหนึ่งมีราคาสูงขึ้นเรื่อย ๆ อย่างต่อเนื่อง จะเรียกว่าเกิด “ภาวะเงินเฟ้อ” ซึ่งสาเหตุของการเกิดภาวะเงินเฟ้อสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 สาเหตุหลักด้วยกัน สาเหตุแรก คืออุปสงค์หรือความต้องการในระบบเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้น ทำให้ความต้องการสินค้าและบริการของประชาชนอยู่ในระดับที่สูงกว่าความสามารถในการผลิตสินค้าหรือจำนวนสินค้าที่มีขายอยู่ในขณะนั้น ส่งผลให้สินค้าขาดแคลน ซึ่งเอื้อให้ผู้ประกอบการสามารถปรับราคาสินค้าให้สูงขึ้นได้ เงินเฟ้อที่เกิดจากสาเหตุนี้ จึงอาจเรียกได้ว่าเป็น Demand-pull inflation สาเหตุที่สอง คือการที่ต้นทุนวัตถุดิบหรือสินค้าขั้นกลางที่ใช้ในการผลิตสินค้าและบริการปรับสูงขึ้นทำให้ผู้ประกอบการต้องปรับขึ้นราคาสินค้า และส่งผ่านภาระดังกล่าวไปยังผู้บริโภค ทำให้ระดับราคาสินค้าและบริการโดยทั่วไปปรับสูงขึ้น เกิดเงินเฟ้อที่เรียกกันว่า Cost-push inflation

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการคลังและสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า

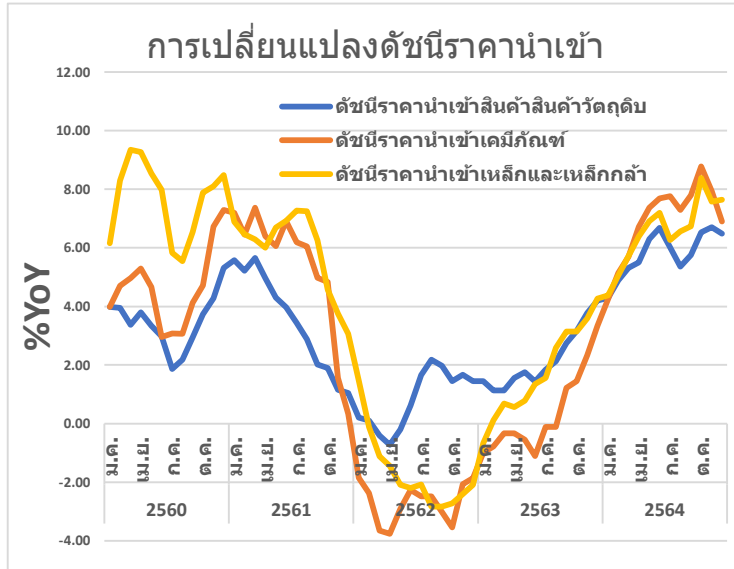
เมื่อพิจารณาอัตราเงินเฟ้อของไทยในช่วงปี 2564 ที่ผ่านมา พบว่าตั้งแต่ช่วงครึ่งหลังของปี 2564 ต่อเนื่องมาในปี 2565 อัตราเงินเฟ้อทั่วไป (Headline Inflation) ทอยปรับตัวสูงขึ้นมาโดยตลอด โดยเดือนมกราคม 2565 อัตราเงินเฟ้อปรับตัวสูงขึ้นร้อยละ 3.23 เป็นการขยายตัวมากกว่าร้อยละ 2 เป็นเดือนที่ 4 ติดต่อกัน โดยเป็นการเพิ่มขึ้นของราคาในกลุ่มอาหารสดและพลังงานเป็นหลัก อย่างไรก็ตาม ในส่วนของอัตราเงินเฟ้อที่ปรับตัวสูงในช่วงไตรมาสที่ 2 ของปี 2564 มาจากฐานที่ต่ำในปี 2563 ซึ่งเป็นช่วงที่มีการระบาดสูงที่สุดในการระบาดระลอกแรก และเป็นช่วงที่สิ้นสุดมาตรการช่วยเหลือของภาครัฐในการลดค่ากระแสไฟฟ้าและค่าน้ำมันเชื้อเพลิงปรับตัวสูงขึ้นมากเมื่อเทียบกับฐานราคาต่ำในปี 2563 ทั้งนี้ การเพิ่มขึ้นของอัตราเงินเฟ้อถือเป็นประเด็นทางเศรษฐกิจที่ถูกคาดการณ์ไว้ว่าจะเกิดขึ้นในช่วงการฟื้นตัวของเศรษฐกิจทั่วโลก ภายหลังการผ่อนคลายมาตรการควบคุมการแพร่ระบาดและกิจกรรมทางเศรษฐกิจเริ่มทยอยกลับเข้าสู่ภาวะปกติ (normalization) ส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อปรับตัวเพิ่มสูงขึ้น หรือที่เรียกกันว่า ภาวะ reflation นอกจากนี้อัตราเงินเฟ้อที่ขยายตัวสูงยังเป็นผลจากปัจจัยชั่วคราว (transitory factors) อื่น ๆ ได้แก่ อุปสงค์หรือการใช้จ่ายที่เร่งตัวขึ้นตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ โดยได้รับปัจจัยสนับสนุนจากความคืบหน้าในการฉีดวัคซีน การกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐ และการใช้จ่ายของประชาชนที่หยุดรอมานานจากการระบาดของโควิดหรือความต้องการซื้อที่รอการระบาย (pent-up demand) ทั้งหมดทำให้ความต้องการสินค้าและบริการในเศรษฐกิจโลกขยายตัวมาก กดดันให้ราคาสินค้าปรับตัวสูงขึ้น นอกจากนี้ปัญหาข้อจำกัดในการผลิตที่ทำให้การผลิตเพิ่มขึ้นไม่ทันกับการเร่งตัวของความต้องการ ทั้งจากปัญหา supply disruption ทำให้สินค้าขึ้นกลาง หรือวัตถุดิบบางประเภทขาดแคลน และนำไปสู่การปรับเพิ่มขึ้นของราคาวัตถุดิบและสินค้า โดยปริมาณสินค้าที่ยังไม่สามารถผลิตได้ทันนี้ ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการฟื้นตัวที่ไม่เท่าเทียมกันในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว และกลุ่มประเทศตลาดเกิดใหม่ อันเป็นผลจากการกระจายวัคซีนที่แตกต่างกัน ประกอบกับค่าระวางเรือปรับตัวสูงขึ้นเพราะผู้ประกอบการปรับตัวไม่ทันกับความต้องการขนถ่ายสินค้าที่เพิ่มขึ้นมาก เป็นปัจจัยซ้ำเติม

ให้ปัญหาการขาดแคลนสินค้าอาจยืดเยื้อไปอีกระยะหนึ่ง อย่างไรก็ตาม คาดว่าผลของปัจจัยชั่วคราวจะเริ่มคลี่คลายและอัตราเงินเฟ้อน่าจะชะลอลงในช่วงครึ่งหลังของปี 2565

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ ประมวลผลโดยผู้เขียน

ในมิติของผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรม จากที่กล่าวไปในข้างต้นว่า เงินเพื่อจะทำให้ต้นทุนวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสูงขึ้น โดยผลกระทบต่อผู้ประกอบการในแต่ละอุตสาหกรรมจะแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ อาทิ ความสามารถในการปรับตัวเพื่อลดต้นทุนของผู้ประกอบการ การปรับเปลี่ยนการผลิตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การลดขั้นตอนการผลิต หรือการปรับใช้วัตถุดิบที่มีราคาถูกลง รวมถึงสัดส่วนของต้นทุนวัตถุดิบต่อต้นทุนรวมในแต่ละอุตสาหกรรม โดยสัดส่วนของต้นทุนวัตถุดิบต่อต้นทุนรวมในภาคอุตสาหกรรมไทย มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 74.25 ของต้นทุนรวม และเมื่อพิจารณาอุตสาหกรรม 10 อันดับแรก ที่มีสัดส่วนของต้นทุนวัตถุดิบต่อต้นทุนรวมสูงที่สุด พบว่า อันดับแรก ได้แก่ อุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์ มีสัดส่วนของต้นทุนวัตถุดิบต่อต้นทุนรวม ร้อยละ 79.38 รองลงมา ได้แก่ อุตสาหกรรมยานยนต์ ร้อยละ 79.13 อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก ร้อยละ 78.58 อุตสาหกรรมเครื่องจักรและเครื่องมืออื่น ๆ (เครื่องปรับอากาศ) ร้อยละ 77.02 อุตสาหกรรมโลหะขั้นมูลฐาน ร้อยละ 76.96 อุตสาหกรรมอุปกรณ์ขนส่งอื่น ๆ (จักรยายนต์) ร้อยละ 76.33 อุตสาหกรรมคอมพิวเตอร์และอิเล็กทรอนิกส์ ร้อยละ 76.11 อุตสาหกรรมไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ (ยกเว้นเฟอร์นิเจอร์) ร้อยละ 76.06 อุตสาหกรรมการกลั่นปิโตรเลียม ร้อยละ 75.93 และอุตสาหกรรมเครื่องประดับ ร้อยละ 74.38 ทั้งนี้อุตสาหกรรมใดที่สัดส่วนของต้นทุนวัตถุดิบต่อต้นทุนรวมมีค่าสูง มีแนวโน้มที่จะได้รับผลกระทบมากกว่า แต่อย่างไรก็ตามหากมีการบริหารจัดการ อาทิ การจัดการกระบวนการผลิตให้มีของเสียที่ลดลง หรือมีการใช้วัตถุดิบเท่าเดิมแต่ได้ผลผลิตมากขึ้น ก็จะทำให้ต้นทุนต่อหน่วยลดลงหรือไม่ได้เพิ่มขึ้นมากในสถานการณ์ที่วัตถุดิบมีราคาสูงขึ้น

ที่มา : กระทรวงพาณิชย์ ประมวลผลโดยผู้เขียน

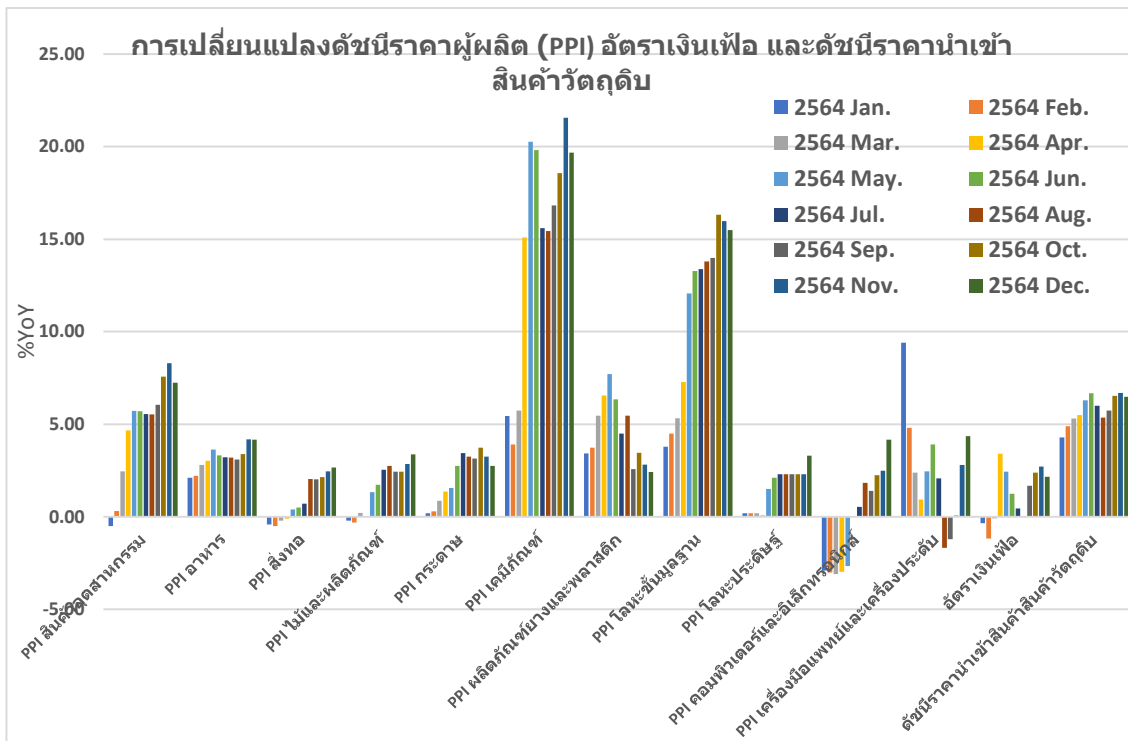
การปรับเพิ่มขึ้นของราคาสินค้าที่เกี่ยวข้องกับต้นทุนวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตในอีกหนึ่งส่วน ได้แก่ ต้นทุนที่สูงขึ้นจากราคาวัตถุดิบนำเข้า ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีว่าการผลิตสินค้าในปัจจุบันอยู่ในรูปแบบของห่วงโซ่มูลค่าโลกมากขึ้น การผลิตสินค้าขึ้นหนึ่งจำเป็นต้องอาศัยชิ้นส่วนหรือส่วนประกอบที่ผลิตขึ้นในหลาย ๆ ประเทศ ภาคอุตสาหกรรมในหลายประเทศ รวมถึงประเทศไทยมีการพึ่งพาการนำเข้าวัตถุดิบมาผลิตเพื่อการส่งออก โดยสินค้าวัตถุดิบนำเข้าที่สำคัญในภาคอุตสาหกรรมไทย อาทิ

เคมีภัณฑ์ (สัดส่วนร้อยละ 7.71 ของการนำเข้าทั้งหมด) เหล็กและเหล็กกล้า (ร้อยละ 6.13) อุปกรณ์ส่วนประกอบเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (ร้อยละ 7.54) และส่วนประกอบหรืออุปกรณ์สำหรับยานยนต์ (ร้อยละ 4.23) ทั้งนี้เมื่อพิจารณาจากข้อมูลเชิงประจักษ์ ราคาวัตถุดิบนำเข้าซึ่งสะท้อนผ่านดัชนีราคานำเข้ากลุ่มสินค้าวัตถุดิบและกึ่งสำเร็จรูป มีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่ขยายตัวค่อนข้างมากในช่วงปี 2564 โดยขยายตัวร้อยละ 4.28 ในเดือนมกราคม 2564 จากนั้นทยอยเร่งตัวขึ้นมาโดยตลอด และในเดือนธันวาคม อัตราการขยายตัวเร่งขึ้นมาอยู่ที่ร้อยละ 6.48 โดยสินค้าวัตถุดิบที่ราคาปรับตัวสูงขึ้นมากในปี 2564 อาทิ เคมีภัณฑ์และสินค้าในกลุ่มเหล็กและเหล็กกล้า

นอกจากนี้หากสถานการณ์ค่าเงินบาทมีแนวโน้มอยู่ในทิศทางที่อ่อนตัวดังเช่นในสถานการณ์ปัจจุบัน การอ่อนค่าของเงินบาท อาจเป็นปัจจัยที่ทำให้ต้นทุนการนำเข้าสูงมากยิ่งขึ้นอีก ซึ่งแน่นอนว่าจะส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตของภาคธุรกิจ โดยมีรายงานการศึกษา¹ พบว่า ผลกระทบของเงินบาทที่อ่อนค่าต่อราคาสินค้านำเข้าขึ้นอยู่กับชนิดของสินค้า และอำนาจตลาดของผู้นำเข้าเป็นสำคัญ โดยการส่งผ่านของอัตราแลกเปลี่ยนมายังราคาสินค้านำเข้าแตกต่างกันมากในแต่ละกลุ่มสินค้า โดยราคาของสินค้าบางกลุ่มอ่อนไหวมากต่อการเปลี่ยนแปลงของค่าเงิน อาทิ ผลิตภัณฑ์จากแร่และสินค้าจำพวกเคมีภัณฑ์ สาเหตุสำคัญอาจเป็นเพราะสินค้าในกลุ่มนี้มีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน (homogenous goods) และมักมีราคาที่ใช้อ้างอิงอยู่แล้วในตลาดโลก จึงทำให้ผู้นำเข้าต้องร้องขอปรับราคาเพื่อลดทอนผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยนได้ยากขึ้น ดังนั้น ผู้นำเข้าสินค้าในกลุ่มดังกล่าวจึงอาจต้องเผชิญกับต้นทุนการนำเข้าที่เร่งขึ้นมากในช่วงที่เงินบาทอ่อนค่า ขณะเดียวกัน สินค้าบางกลุ่มเผชิญกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของค่าเงินที่น้อยกว่า อาทิ สินค้าในกลุ่มยานพาหนะและชิ้นส่วน รวมถึงเครื่องจักรและอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งสินค้าในกลุ่ม

¹ Apaitan et al. (2021)

เหล่านี้มักจะมี ความแตกต่างกัน (differentiated goods) จึงทำให้ผู้นำเข้าสามารถต่อรองขอปรับราคานำเข้าได้มากกว่า และทำให้การเปลี่ยนแปลงของค่าเงินส่งผ่านไปยังราคาสินค้านำเข้าของตนน้อยลง นอกจากนี้ คุณลักษณะของผู้นำเข้ายังเป็นอีกปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อขนาดการส่งผ่านของค่าเงิน โดยเฉพาะในมิติของอำนาจตลาดหรืออำนาจต่อรองของผู้นำเข้า โดยผลการศึกษาพบว่าผู้นำเข้าที่มีอำนาจตลาดสูง กล่าวคือ มีสัดส่วนการนำเข้าจากตลาดสินค้าหนึ่ง ๆ ในปริมาณมาก จะสามารถเจรจาต่อรองราคาได้ง่ายและสุดท้ายจะได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของค่าเงินน้อยกว่าผู้นำเข้าที่มีอำนาจตลาดต่ำ อย่างไรก็ตาม ในกรณีของไทย พบว่า ผู้นำเข้าไทยส่วนใหญ่มีอำนาจตลาดค่อนข้างต่ำ ซึ่งอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้ส่งออกจากต่างประเทศสามารถผลักภาระให้ผู้นำเข้าไทยต้องเป็นฝ่ายแบกรับผลกระทบจากต้นทุนสินค้านำเข้าที่สูงขึ้นในช่วงเงินบาทอ่อนค่าได้

ที่มา : กระทรวงพาณิชย์ ประมวลผลโดยผู้เขียน

หากจะพิจารณาตัวชี้วัดที่สามารถสะท้อนต้นทุนการผลิตในปัจจุบัน พบว่ายังไม่มีตัวชี้วัดที่มีการเผยแพร่เป็นประจำที่สามารถสะท้อนต้นทุนการผลิตในภาคอุตสาหกรรม แต่ทั้งนี้การพิจารณาดัชนีราคาผู้ผลิต หรือ Producer Price Index (PPI) ซึ่งเป็นดัชนีที่ใช้วัดการเปลี่ยนแปลงราคาสินค้าที่ผู้ผลิตในประเทศได้รับ ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง เปรียบเทียบกับระยะเวลา ณ ปุณ เป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่สามารถใช้ตัวชี้วัดดังกล่าวในการพิจารณาด้านต้นทุนในการผลิต แม้จะไม่ใช่ตัวชี้วัดที่สะท้อนต้นทุนการผลิตได้ดีดังที่กล่าวแล้วในข้างต้นก็ตาม โดยหากพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของ PPI (สะท้อนต้นทุนการผลิต) ร่วมกับอัตราเงินเฟ้อ (สะท้อนระดับราคาในประเทศ) และอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีราคานำเข้าสินค้าวัตถุดิบและกึ่งสำเร็จรูป (สะท้อนระดับราคาสินค้าวัตถุดิบนำเข้า) พบว่าในปี 2564 อัตราเงินเฟ้อที่ขยายตัวร้อยละ 1.23 และดัชนีราคานำเข้าสินค้าวัตถุดิบที่ขยายตัวร้อยละ 5.82 ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตที่สะท้อนจาก PPI หมวดสินค้าอุตสาหกรรม ขยายตัวร้อยละ

4.87 โดยมีการเร่งตัวขึ้นมากในช่วงครึ่งหลังของปี 2564 แต่อย่างไรก็ตาม อุตสาหกรรมส่วนใหญ่ยังสามารถบริหารจัดการต้นทุนได้ดี สะท้อนผ่านการเปลี่ยนแปลงของ PPI ที่ค่อนข้างทรงตัวในหลายอุตสาหกรรม อาทิ อุตสาหกรรมเครื่องดื่ม เครื่องนุ่งห่ม เครื่องหนัง เกล็ดสัตว์ ผลิตภัณฑ์จากแร่โลหะ อุปกรณ์ไฟฟ้า เครื่องจักรและเครื่องมืออื่น ๆ (เครื่องปรับอากาศ) ยานยนต์ จักรยานยนต์ เฟอร์นิเจอร์ หรือในหลายอุตสาหกรรม PPI เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเล็กน้อยไม่เกินร้อยละ 5 อาทิ อุตสาหกรรมอาหาร สิ่งทอ ไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ กระดาษ ผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก โลหะประดิษฐ์ คอมพิวเตอร์และอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องมือแพทย์ และเครื่องประดับ ยกเว้นเพียงใน 2 อุตสาหกรรมที่ PPI ขยายตัวค่อนข้างมากในปี 2564 ได้แก่ อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ และอุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้า ซึ่งทั้ง 2 อุตสาหกรรมพึ่งพาวัตถุดิบนำเข้าเป็นหลัก และได้รับผลกระทบจากการที่ราคาวัตถุดิบนำเข้าปรับตัวขึ้นค่อนข้างมากดังที่ได้กล่าวไปแล้วในข้างต้น

กล่าวโดยสรุป การทยอยเพิ่มขึ้นของราคาสินค้า ตั้งแต่ช่วงครึ่งหลังของปี 2564 ต่อเนื่องมาถึงปี 2565 ในหลายกลุ่มสินค้า เป็นไปตามการคาดการณ์ว่าจะเกิดขึ้นในช่วงการฟื้นตัวของเศรษฐกิจทั่วโลก ภายหลังจากผ่อนคลายมาตรการควบคุมการแพร่ระบาดและกิจกรรมทางเศรษฐกิจเริ่มทยอยกลับเข้าสู่ภาวะปกติ รวมถึงยังเป็นผลจากปัจจัยชั่วคราว อาทิ ความต้องการซื้อที่ค้างไว้จากสถานการณ์โควิด และปัญหา supply disruption อย่างไรก็ตาม คาดว่าสถานการณ์จะเริ่มคลี่คลายและอัตราเงินเฟ้อน่าจะชะลอลงในช่วงครึ่งหลังของปี 2565 ในส่วนของผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรม เงินเฟ้อจะทำให้ต้นทุนวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสูงขึ้น กระทั่งต่ออุตสาหกรรมแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับความสามารถในการปรับตัว รวมถึงสัดส่วนของต้นทุนวัตถุดิบต่อต้นทุนรวมในแต่ละอุตสาหกรรม โดยสัดส่วนของต้นทุนวัตถุดิบต่อต้นทุนรวมในภาคอุตสาหกรรมไทย มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 74.25 ของต้นทุนรวม โดยมีอุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์ อุตสาหกรรมยานยนต์ และอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก เป็น 3 อุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนต้นทุนวัตถุดิบต่อต้นทุนรวมสูงที่สุด 3 อันดับแรก นอกจากนี้การปรับเพิ่มขึ้นของราคาสินค้าที่เกี่ยวข้องกับต้นทุนวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตในอีกหนึ่งส่วน ได้แก่ ต้นทุนที่สูงขึ้นจากราคาวัตถุดิบนำเข้า โดยราคาวัตถุดิบนำเข้าซึ่งสะท้อนผ่านดัชนีราคานำเข้ากลุ่มสินค้าวัตถุดิบและกึ่งสำเร็จรูปปี 2564 ขยายตัวต่อเนื่องมาโดยตลอด โดยสินค้าวัตถุดิบนำเข้าที่ราคาปรับตัวสูงขึ้นมากในปี 2564 อาทิ เคมีภัณฑ์และสินค้าในกลุ่มเหล็กและเหล็กกล้า และเมื่อพิจารณาการส่งผ่านจากราคาวัตถุดิบไปสู่การปรับเพิ่มต้นทุนการผลิตในภาคอุตสาหกรรม พบว่า ต้นทุนการผลิตที่สะท้อนจากดัชนีราคาผู้ผลิต อุตสาหกรรมส่วนใหญ่ยังสามารถบริหารจัดการต้นทุนได้ดี สะท้อนผ่านการเปลี่ยนแปลงของดัชนีราคาผู้ผลิตที่ค่อนข้างทรงตัวหรือเปลี่ยนแปลงไม่มากในหลายอุตสาหกรรม ยกเว้นเพียงใน 2 อุตสาหกรรมที่ดัชนีราคาผู้ผลิตขยายตัวค่อนข้างมากในปี 2564 ได้แก่ อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ และอุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้า ซึ่งทั้ง 2 อุตสาหกรรมพึ่งพาวัตถุดิบนำเข้าเป็นหลักและได้รับผลกระทบจากการที่ราคาวัตถุดิบนำเข้าปรับตัวขึ้นค่อนข้างมาก

ท้ายที่สุด อาจจะกล่าวได้ว่า หากประเมินการปรับเพิ่มขึ้นของราคาสินค้าในสถานการณ์ปัจจุบัน ผู้ประกอบการไทยโดยส่วนใหญ่ยังสามารถบริหารจัดการต้นทุนการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนหนึ่งสะท้อนผ่านดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมเดือนธันวาคม 2564 ที่ขยายตัวกว่าร้อยละ 6 สูงที่สุดในช่วงครึ่งหลังของปี 2564 ที่ไม่มีอานิสงส์ของฐานต่ำเข้ามาเกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม ปัจจัยเร่งของการปรับเพิ่มขึ้นของราคาสินค้ายังคงเป็นปัจจัยที่ผู้ประกอบการยังคงต้องติดตามอย่างใกล้ชิดต่อไป โดยเฉพาะในกลุ่มเคมีภัณฑ์ รวมถึงกลุ่มเหล็กและเหล็กกล้า ซึ่งทั้ง 2 อุตสาหกรรมเป็นวัตถุดิบสำหรับอุตสาหกรรมที่สำคัญของประเทศในหลาย

อุตสาหกรรม ทั้งนี้โจทย์สำคัญมิใช่การควบคุมราคาสินค้าไม่ให้ปรับสูงขึ้น เนื่องจากอยู่นอกเหนือการควบคุม แต่โจทย์สำคัญที่แท้จริงในปัจจุบันซึ่งผู้ประกอบการส่วนใหญ่ทำได้ค่อนข้างดี นั่นก็คือ การบริหารจัดการการผลิตให้มีประสิทธิภาพภายใต้ต้นทุนที่ปรับตัวสูงขึ้น โดยภาครัฐอาจจะส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการปรับปรุงผลิภาพการผลิต (Productivity) โดยเฉพาะในกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ผ่านกระบวนการต่าง ๆ เช่น นำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ นำการผลิตแบบลีน (Lean Manufacturing) มาประยุกต์ใช้ในสถานประกอบการ ซึ่งนอกจากจะทำให้ได้สินค้าที่มีคุณภาพ โดยใช้ต้นทุนการผลิตที่ต่ำลงแล้ว ยังช่วยยกระดับความสามารถในการแข่งขันในระดับธุรกิจและระดับประเทศอีกด้วย

แหล่งที่มาของข้อมูล

- <http://www.price.moc.go.th>
- <https://www.fpo.go.th>
- <http://www.nso.go.th>
- <https://www.pier.or.th/abridged/2021/22/>